

MUNKÁS SZÓ

DEMOKRATIKUS HETILAP

III. évfolyam.

5. szám.

Salgótarján, 1947. február hó 2

Egyes szám ára: 60 fillér.

Előfizetési ár: Egy hónapra 2 Ft. 40 f.

Negyedévre 7 forint.

Megjelenik minden VASÁRNAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca 45. szám

Köztársaságunk évfordulójára

Ma egy éve annak, hogy a magyar nép akaratából megszületett a köztársaság, a demokráciánk államformája. A köztársaság gondolatának győzelme hazánkban azt jelentette, hogy népünk végleg szakított a reakciós multtal, végleg szakított a Horthy és Szállasi által megtestesített nemzetvesztő fasiszta rendszerrel.

A demokratikus magyar köztársaság egy év alatt hatalmas eredményeket ért el az országépítés terén. Felépítettük legfontosabb hidjainkat, rendbehoztuk a közlekedést, iparunk, széntermelésünk egyre felfeléívelő irányt mutat, a dolgozó parasztság az ősszel bevettette a békebeli vetésterületnek a 94 százalékát, megteremtettük a jó pénzt. Ezzel megvetettük a gazdasági alapját a Kommunista Párt által kezdeményezett 3 éves terv megvalósításának, amelynek egyetlen nagy célja a magyar dolgozók életszínvonalának a békebeli fölé való fokozatos emelése és megszilárdítottuk hazánk külpolitikai helyzetét.

Mindezeket az eredményeket a munkásság, a dolgozó parasztság és a demokratikus szellemű értelmiség áldozatos munkájának köszönhetjük. Legyen tudatában azonban mindenki annak, hogy eredményeinket a gazdasági életben, a közhivatalokban, a kormányzati szervekben megmaradt, vagy oda befurakodott reakciós erők szabotálása, hátbatámadásai ellenére kellett biztosítanunk. Ha ezek a reakciósok nem foglaltak volna el vezető állásokat az országban, eredményeink még sokkal nagyobbak lennének.

Mi, kommunisták már egy évvel ezelőtt megmondtuk, hogy a köztársasági államforma csak akkor jelent végleges győzelmet a megdöntött reakciós rendszer felett, ha népi demokratikus tartalommal töltjük meg. Ezért követeltük olyan állhatatosan a földreform befejezését, az újgazdák és régi kisgazdák megsegítését, a kulcsiparok ál-

lamosítását, a bankok állami ellenőrzését az üzemi bizottságok jogainak kiterjesztését, a közhivatalok és a gazdasági élet megtisztítását a reakciós elemektől. A mi vitáink és harcaink, mint ahogyan az egész baloldali blokk vitái és harcai, a Független Kisgazdapárttal lényegében mind a mai napig arról folytak, hogy az államépítő erők: a munkásság, parasztság és a haladó értelmiség kezébe tegyük le a közhivatalok és a gazdasági élet vezetését és ne tőrjünk tovább, hogy vezető pozíciókban maradhasanak a nép ellenségei.

A Független Kisgazdapárt vezetői súlyos hibát követtek el azzal, hogy nem hallgattak a saját paraszthiveik figyelmeztetésére, hogy ne engedjék kiszorítani a paraszti elemeket a párt vezetéséből az urak által. Az összeesküvőknek az volt a felfogásuk, hogy a Kisgazdapártban a parasztságnak kell képeznie a tömeget és az uraknak kell az agy szerepét betölteniök. Vagyis a paraszt csak eszköz legyen az ur sötét reakciós üzelmei számára. A Kisgazdapárt vezetői semmit sem tettek azért, hogy a reakciósok valóra ne válthassák ezt a törekvésüket.

A Független Kisgazdapárt vezetői súlyos hibát követtek el azzal, hogy meg akarták állítani a demokrácia továbbfejlődését. Nyilvánvaló azonban, hogy aki a demokrácia továbbfejlődését, vagyis az ország demokratizálási folyamatát akkor akarja megállítani, amikor a népellenes erők még elég nagyok arra, hogy befolyásukat érvényesíthessék, a reakció malmára hajtja a vizet. A Kisgazdapártnak ez a magatartása tápot adott a reakciónak a szervezkedésre, a felkészülésre, hogy adott alkalommal frontális támadást intézzen a demokrácia ellen, véres fegyveres kalandba bocsátkozzon a hatalom visszaszerzésére.

Nem csoda, ha a horthysta összeesküvőknek a Kisgazdapárt ismert magatartása mellett, sikerült ennek a pártnak a soraiba mélyen befurakodni, az egész

kisgazdapárti jobbszárnyat, valamint a Parasztszövetséget a saját szolgálatukba állítani és annak segítségével a Kisgazdapártot, mint fedőszervezetet és tamadó fegyvert a demokrácia ellen kihasználni.

Mit követel a parasztság és a baloldali blokk?

A Kisgazdapárt paraszti tömegei a munkáspártokkal együtt követelik a demokrácia védelméről szóló törvény kerületlen alkalmazását az összeesküvőkre és cinkosaira. Ők tudják, hogy a Kisgazdapártnak helyre kell

űtnie azt a csorbát, amelyet eddigi magatartásával a demokrácián ütött és követelik a párt vezetőitől az erélyes tisztogatást. A kisgazdapárt parasztszövetségei most érzik csak igazán, hogy a munkás-parasztszövetség az az erő, amely megvédi a demokrácia minden vívmányát a reakció ármánykodásai ellen. Ez a garancia arra nézve, hogy a horthysta összeesküvéssel kipattant válság a reakció súlyos vereségével és a demokrácia megszilárdulásával fog végződni, hogy megvalósítjuk az országépítő 3 éves tervet és biztosítjuk a magyar nép boldog jövőjét a demokratikus népi köztársaságban.

Köztársasági ünnepség programja.

A M. K. P. salgótarjáni szervezete a Szoc. Dem. Párttal együtt a köztársasági ünnepséget a következőképpen állította össze.

Február 2-án d. u. 4 órakor ünnepi felvonulás, a kijelölt helyekről pontos indulást kérünk. Acélgyár, Vigadó, Banyától.

Majd utána d. u. 5 órakor az Ipartestület nagytermében a következő ünnepi műsor lesz megtartva:

Az ünnepséget a Himnusz énekklésével kezdjük.

1. Zene szám: „Huovadi László nyitány”. Játssa, a bányai szinfónikus zenekar, vezényel: Vilezál Richard karnagy.

2. Szavaltat: Petőfi „Respublica”. Előadja: Kunzt Emil.

3. Ének: Kodály és Bartók műveit előadja az Egyesített Munkásdalkör, vezényel: Maróthi Gyula karnagy.

4. Ünnepi beszéd: Szoc. Dem. Párt részéről, előadó: Schupp Gábor elvtárs.

5. Szavaltat előadja, a SIM egyik tagja.

6. Zeneszám: Brahms „Magyar tánc”, előadja a bányai zenekar, vezényel Vilezál Richard karnagy.

7. Szavaltat: Petőfi „Király és a hóhér” előadja, Csákvári László.

8. Ének: Kodály műveiből, előadja az egyesített munkás dalkör, vezényel Maróthi Gyula karnagy.

9. Ünnepi beszéd: M. K. P. részéről, előadó: Oczel János nemz. képvis. nógrádmegyei titkár.

10. Zeneszám: Kodály „Intermezó” játssa a bányai zenekar, vezényel Vilezál Richard, karnagy.

Befejezésül az Internacionálét éneklil az ünnepi közönség

Este 8 órai kezdettel minden üzem a saját otthonában ugyancsak megtartja mű-oros estjét. Táncval egybekötve teljesen díjtalanul, azonban nemes adományokat elfogadunk. Tánc engedélyezve éjjel 2 óráig.

Az adományokat a dorogi áldozatok hozzátartozóinak juttatjuk.

Néhány szó rendőrségünkről

Munkatársunk felkereste Boros rendőr főhadnagy elvtársat, hogy nyilatkozzék, miért van az, hogy a salgótarjáni rendőrkapitányság nyomozói oly hamar, mondhatni órák alatt derítik ki a legnagyobb ügyeket és kerítik meg a tetteseket.

Kérésünkre elmondja, hogy a dícséret a Sasvári nyomozó bdy csoportvezető vezetésével egy etaposan kiképzett és a helyi viszonyokat igen ismerő fiatal nyomozó gárdát illeti.

Fáradságot nem ismerve, ha kell

éjjel nappal mennek a demokrácia bünyőzőinek a rémei és mindenhol lesujtanak, ahol csak szükséges, mert tele vannak ezek a fiatal emberek ambícióval, akaratval. Mikor végignézi az ember ezeket a legényeket, csak annyit tud mondani, hogy a mi demokratikus rendőrségünk garancia arra, hogy alias reakciós bitangok nem rendíthetik meg erejét.

Meg kell még említenünk az éjjel, nappal, szélben és viharban kint álló rendőreinket is, mert ne feledjük el, hogy nélkülük nem volna nyugodt éjszakánk.

Tömeglopások a salgóbányai iparvasuton

Illetékes helyről értesültünk, hogy kevés az a személyiség az acélgyárnak, amit Salgóbanya szállít. Ennek nagyban okát szükségessé látjuk, hogy az illetékesek figyelmét felhívjuk az oly demokrácia ellenes és az ország ujjaépítését, valamint a több termelést annyira szabotáló tömeglopásokra, amit egyesek tesznek rendszeresen nap-nap után.

A salgói iparvasut mentén, vagy azon ólakodnak és várják a szénszállító vonatot, amikor is a vonat a kanyarba lelassul, felugrálják a lassan lefelé jövő vonatra. A szerencsétlenül kinyitló csille ajtó kinyitlása után szépen leugrálják mintha természetes hiba folytán nyitlott volna ki az ajtó. Most aztán már könnyen odabuzzák a már előre odakészített zsákokat és lapáttal összeszedik és szánkóval elhúzzák. Természetes, hogy mikor aztán a szállítmány az acélgyárba ér már csak félig, vagy majdnem üres.

Ezen furcsa és éribetellen helyzetet az illetékeseknek a figyelmébe ajánljuk, mert úgy látszik, hogy elfelejtették, hogy már nincs frontállapot és nem lehet a más, de főleg az Állam tulajdonát csak úgy egyszerűen ellopni.

Olvasd a „Szabad Nép” et!

A termelés fokozásának akadályai

Salgótarján szénmedence 18 üzemében, dolgozó munkásság, megértette a gyáripari munkásság és a Demokratikus Kormányzat és a nemzet felhívását, hogy gazdaságilag csak úgy erősödhetünk, ha van a gyáraknak elegerendő szén. Ami a gépek meghajtására és az iparcikkék elállítására szükséges. A bányákat a Horthvy rezsim alatt különösen az 1943 és 44 évben, rabló módra fejtették, amit a Demokrácia és dolgozó társadalmam a mai napig is érez.

Tudjuk, hogy a nyilas és német hitagok a bányagépeket és a széntermeléshez szükséges anyagokat elvitték, vagy tönkretettek. Salgótarján szénmedence bányászai kénytelenek primitív módon kézi erővel fejteni és szállítani a szén. És megis hónapról hónapra emelkedik a széntermelés azokban az üzemekben, ahol a reakciót a munkásság hamar felismeri. A medence széntermelése 1946 december hónapban 24 óra alatt 276-74 század vagon volt, az 1947 január hónapban 16-ig bezárólag 297-57 század vagon lett, ezt a számot a jelenlegi berendezés mellett is lehetne emelni, ha az üzemek kapnának elegendő üres csillát és a Mavtói elegendő kocsit a kitermelt szén elszállítására. A termelés emelkedését még az is előmozdítaná ha azok az urak, akik a múlt rendszer alatt hajandók voltak a háború céljaira 2 óra után a bányászomnál ott maradni 3-4 óráhozogat, csak azért hogy a munkásságot sokkal tartják és a háborús célokra tölthet ki tudniának például a próbát. Most ezt nem kívánja látni a Demokrácia, 8 óránál többet nem dolgoznak. Azt megkívánja, hogy úgy osztrák be a 8 órát, hogy a munkásság kiszállás után intézze az ő ügyes híros dolgát a bánya üzemében, ne pedig a munkaidő alatt. Mert ez csak azért van, hogy az irodán dolgozó és üzemvezető urak, 2 órákor elnehessenek hazra és így a kizsákoló kénytelenek a beállítás előtt a dolgozat elintézni, ami sok esetben igénybe vesz egy vagy másfél órát.

K. J.

Ne bántsd az iskolát!

Óhi állomást Salgótarjánnak!

Arra természetesen nem igen lehet gondolni, hogy a mostani egyöntetű orvosi kar és más hivatalos szervek vállaira qebeződjék a megelőzés nekilendítésének emberfeletti küzdelme tudományos és gyakorlati szempontból. De meg kell teremteni erre a megfelelő szervezetet felszereléssel és külön személyzettel.

A háború előtt elég szépen megindult a megelőző mozgalmunk is, s így létesült az egységes vezetésre Budapesten a Gyógyi uton az Országos Közegészségügyi Intézet és az ország különböző részeiben ennek több állomása.

A háború után mindent visszavett fejlődésében. Az egészségügy szolgálat a demokráciában a népi jelű minisztérium hatáskörébe került, de nagyobb jelentőséget kapott, ha népi jelű és közegészségügyi minisztériumnak neveznék mint külföldön, s ennek megfelelően előrendű feladatának tekintése az egészségügy megszervezését és védelmét. Szeretnők azt is hinni, hogy vezető személyzetében sincs ennek tulajdonban a jogászok és politikusok s Molnár Erikkel az élen szakemberek irányítják annak működését. Mondják, hogy nemrégiben Salgótarjánban is kiállított a minisztérium egy-két képviselője egészségügyi problémák megbeszélésére, bizottság is foglalkozott az itteni dolgokkal, de hogy az egészség védelmének a betegségek megelőzésének kérdése felmerült volna s erre javaslat vagy legalább jámbor szándéknyilatkozat volt, ez nyilvánosságra eddig nem került.

A tudomány óriási lépésekkel halad előre s ezzel — természetesen — az agyonhajszolt vidéki orvostársadalmam nem tarthat lépést. Az orvosi kémia és orvosi fizika nagy és bámulatos eredményeket ért el s a gyógyászatok, orvos, oltóanyagok, injekciók százaai állanak már rendelkezésre, melyek mind a betegségek megelőzésére szolgálnak s az eredmények bámulatosak. Míg azelőtt 200 évesen az átlagos emberi életkor 30-35 év volt, a XIX században 40, addig ma 60 év s a század végén elér a 100 évet.

A kutatást, s az eredmények értékelését s a közvetítés nagy munkáját náunk az Óhiak kellene elvégezni — ha munkájukat kibővítenék a anyagi eszközökben gazdagítani. Nagy kár hogy annak világviszonylatban is neves vezetője Tomcsik József dr. a letűnt rezsimben emigrálásra kényszerült, hogy ennél nagyobb megbecsüléssel fogadják a basei egyetem falai közt.

Valószínű, hogy a letűnt rendszer előtt Salgótarján, mint kimondottan munkásságpont nem lehetett dodelgetett gyermek, de a mult mulasztásait idővelont elrendű feladata lenne a demokráciának s rokonzenvét s feladata felismerését azal is dokumentálnia kellene a dolgozókkal szemben, hogy Salgótarjánban felállítsa a szénmedence részére a Óhi állomását megfelelő felszerelés-el és személyzettel, az eddigiéknél gazdaságibb eszközökkel és szélesebb hatáskörre. E állomásnak volna a feladata a tudományos feladatok mellett az orvostudomány kutatásának eredményeit a gyakorlatba átvenni s az egészség védelmének s a betegségek megelőzésének kérdését módszeresen vezetni. Így felvilágosítás, tanítás, terepvizsgálat és más anyagokkal való elérés stb mellett egyik legelőrendű feladata volna hogy a kórház körüli szennygócponotokat kiirtsa, amire az eddigi egészségügyi és más (háromunka) szervek tühalmozott leírásaitól mellet nem érhetik rá.

Talán ennek hatáskörébe tartoznék annak megállapítása is, hogy a kórház járványosztályát — a legalaposabb óvintézkedések ellenére sem mondható korszerű elhelyezésnek — a kórháztól s a lakott részekről távolabb kellene elhelyezni külön pavillonban s teljesen külön személyzettel (vöjjon a

Egészségügyi tudnivalók

Meg kellene már lassanként szokni hogy rühesnek lenni nem szégyen. Egyáltalán semmi félsétség nem szégyen. Legfőbb szerencsétlenség Ma te kaptad meg, holnap én. Ha jobbak a kereseti és egyéb viszonyok kevesebb a beteg mert jobbak a tisztálkodási és védekezési lehetőségek, ha nagyobb a nyomorúság sokkal több a beteg — és így a rühes is.

A rühességet nem az esővíztől lehet kapni amint azt nemrégiben egy cigányasszony a legkomolyabban állította nekem, hanem azt egy szabad szemmel éppén még hogy látható nagy sárga állatka, a rühátka okozza. A rühátka hosszú alagutakat fur a bőr felszínes rétegében, közben mint a vakondok néha néha ki ki jön a felszínre. Különösen éjjel az úgy melegben szeret furkálni, ezért van az, hogy ha lefekszünk akkor kezd csak itenigazában viszketni a rüh.

Régi igazság, hogy ahol viszket, ott vakarni kell. Ezt teszik a rühesek is. Nekilátnak és egész testüket a porsan öszszevakarják aminek a következtében a gennyfertőződés, gennyhólyagok esetleg kelések lesznek. Szerencsére a rühátka úgy látszik tudatában van annak, hogy őtet az emberek szegyenlik és elhújják a nyaknál feliebb nem jön az arcra. Megmarad ottan, amíg a ruházatunk határa terjed. Így aztán sokszor hónapok telnek el amíg a gennyes hólyagok és kelések végül arra kényserítik a betegot hogy — kuruzsálhoz, a szomszéd orvoshoz forduljon tanácsért. Mikor ez nem használ, egy két öregasszonynál való próbálkozás után esetleg orvoshoz fordul.

Mindenekelőtt ezen a helyen is arra kérem az összes mamákat, hogy ne horgudjanak se rámm se a tanító bácsira vagy a tanítónénire ha ki kell mondanunk a szentenciát, hogy a mama szemfényve valahol felszedte a maga néhány rühatkáját. Komolyan mondom az nem szégyen. Minden ellenkező híreszteléssel szemben kijelentem, hogy én is voltam rühes — és én is szegyeltem annak idején. Most nem szégyelném.

A mamáknak szeretném azt is tudtára adni, hogy amelyik családban egy rühes van jelen, az az egész család, ami átlag lakáviszonyainkat tekintetbe véve, rühesnek tekintendő. Ez nem biztos, hogy így van, de valószínű.

Mit tegyünk a rüh ellen? Forduljunk orvoshoz. De ha felír egy kenőcsöt és az, ha három napig használtuk nem mulasztotta el a bánt, akkor ne szidiuk mindiárt, hanem menjünk hozzá vissza, mondjuk el, hogyan csináltuk a kenőcsös kúrát az orvos észre fogja venni, hogy mit csináltunk hibásan és ha utasítási értelmében a kúrát megismételjük biztos a gyógyulás. A rühöt könnyű megszabadulni.

Egy pillanatra se feledkezzünk meg amikor elene küzdünk arról a kis állattól, a rühatkától ami okozza. Akkor tudni fogjuk, hogy ez a rühátka kimaszhat a beteg alsó és felső ruhájára és agy neműjére is. Ha ha pusztítom én el tehat a beteg bőrében

his laktanya leghátulábó épülete eléggé lávól van-e?)

Hinni kell a tudomány csodálatos előhaladásában és bizni kell abban, hogy alapos komoly munkával, korszerű gondoskodásokkal a megfelelő áldozatkészséggel sokat lehet elérni, és csak idő kérdése és feltétlenül elérkezik az az állapot is, amelynél a kórházak mai férőhelyei bőven elégségesek lesznek.

léő rühatkákat a kenőcssei, ha nem lözöm ki, vagy legalább forró vasalóval nem vasalom végig úgy a fehérneműjét mint a felsőruháját és az ágyszőnyeget is. Sőt magát a lakást sem árt egy alapos nagytakarításnak alávetni a kenőcsös kúra befejezése után. Így aztán nem kapjuk vissza a bánt.

A kenőcsös kúra befejezte után még pár napig fenn áll a viszketés de az hintőporozásra hamar elmúlik. Ma már a kenőcsnél jobblés kevesebb piszkáló szerelnek is vannak a rüh ellen de azok drágák és nebezen kaphatók.

n f.

Ország—Világ

Az UNO felhívására 43 ország hívta vissza követét Spanyolországból.

Baziliában a most lefolyt választásokon a Kommunista párt lebonyoruló győzelmet aratott.

Rakosi elvtárs tájékoztatta a sajtó képviselőit a MKP 3 éves tervéről.

A reakciós volt bolgár diplomatákat a Dimitrov kormány hazarendelte. — Aki március 15-ig nem tér vissza Szófiába, elveszti állampolgárságát.

A Szakszervezeti Tanács kérte a kormányt, hogy a dorogi bányász-rezisztencia közben életüket vesztett bányászokat és az életmentésben résztvevő bányászokat a köztársasági elnök részesítse kitüntetésben.

A hófúvások az ország minden részében akadályokat okoztak a vasúti közlekedésben.

Hamis mérleggel dolgoztak, sikasztottak, szabotáltak az öszszesküldés parasztszervezési meghívottai.

Önfeláldozó életmentés Salgóbanán

Január 15-én, szerdán a salgóbányai „Rakosi” tárnában beomlás következtében derékig betakarította a lezúzó földidőmeg Somoskői István birinyi bányász. Mikor ezt kollégája Molnár István látta, saját életét kockáztató téve megmentette bányász társát. Molnár István bányász ajánluk az illetékeseknek kitüntetésére.

A Hadirokkantak és Hadiösvények felségélyezése céljából a salgótarjáni róm. kath. Ovasókör vezetősége február 9-én este fél 8-órától kezdettel a bányai és acélgyári zenekarok közreműködésével műsoros Hangversenyt rendez.

Tekintettel a jótékony célra, felkérjük olvasóink figyelmét, hogy ezen nívós hangversenyen minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek. Műsor és jegyelvétel Baráti István könyvkereskedésében. Tekintettel a nagy érdeklődésre a jegyeknek elővetelben való megszerzését javasoljuk.

Nyolcvan bányász Gyarmatra tart..

Két hatalmas teherautó gördült be 27-én. hatlón a koradélelőtti órákban Gyarmatra: Nyolcvan bányászt hozott Salgótarjánból. Előttek, hogy jelen legyenek egykori hírhedt városparancsnokuk ítéletbírálásánál. Kíváncsiak voltak, hogy hogyan ítéli el a gyarmati népbíróság vértanú társaik gyilkosát, akinek hőhártevékenysége a gyarmati védőügyvéd szerint „szabályos, jogos és törvényes” volt. Ezt az ügyvéd közel három óráig keresztes erővel bírta meg a mult szombaton. A reakciós szellemű védőbeszéd birta eljutott Salgótarjánba és ez is kíváncsivá tette a bányászokat. Nem akartak nyomást gyakorolni a népbíróságra, de nyilván szándékuk volt, hogy egy enyhe ítélet esetén jogosan tiltakoznak.

Mert közismert hogy a leleplezett összeesküvés számai sokbelyen a népbíróságokat is befönték, amit az enyhe és gyakran felmentő ítéletekben nyilvánult meg. Sőt még a Not is meg lett felelőve. Bár azon kevesebb lehet csodálkozni, mert ez a szerv sohasem működött teljesen kifogástalanul.

A salgótarjáni bányászok saját bőrükön ismerték meg ennek a Baránfbörbe bujt farkasnak vérengző uralmát és sokezer társukat képviselték a fegyelmezett hallgatóság között. Mert fegyelmezett voltak, akik tisztelik a demokrácia törvényeit addig, amíg azt helyesen a dolgozók érdekében és nem ellenük, vagy az ő kizártságukra alkalmazzák. De ezért látszott arcukon, hogy mellüket feszíti az indulat és szeretnének egy jót oda mondani, vagy egy nagyot odacsapni, azonban az öntudatos munkásfegyelm, a demokrácia dolgozó harcainak önfegyelme megfelezte indulatukat, mikor látták, hogy a népbíróság életfogytiglani ítéletet hozott. Bár a halálbüntetés is kevés lett volna, de a sokszoros gyilkosságok lehet ugyanannyi halálbüntetésre itélni, amennyit ők elkövettek. Ezért enyhe büntetés az ilyenek egyetlen alkalmas ítélet, mint a demokrácia megtorló rendszabálya a többszörös fasizta gyilkosok ellen.

A mult szombati háromórás ügyvédi védőbeszéd hatása alatt a reakciós körök egy kissé bizakodók lettek és azt híresztelték, hogy hát nem is olyan bűnös az a farkas — akarom mondani Barány (a toll szinte magától rájár a helyes meghatározásra) és ismerte a helyi népbíróság gyakran tul „humánus” szellemét, el is várták, hogy ha nem is mentik fel, de néhány évre csukják csak akolba a Barikát. És talán azt is remélték, hátha az a bizonyos „Magyar közönség” mégis felül kerekedik, mikor ők diadallal hozhatják ki a rács mögül és megfaragva róla az ártatlanság szobrát azt fel is állíthatják Gyarmaton. Mert őt magát biztosan visszaküldték Salgótarjánba városparancsnoknak, hogy tovább vezesse szabályos, jogszerű és törvényes gyilkosságait. Nyilván azon a nyolcvan bányászon kezdve, akik meghalgták az enyhe életfogytiglani büntetés kihirdetését sokezer bányásztársuk képviselőiben.

No de a reakció ilyen vágyálmai lassan mind füstbe mennek, mert a demokrácia hivatott és felelős szervein kívül még jogai és szabadsága védelmében ott őrködik a sokmillió öntudatos dolgozó tömeg is, a munkások, parasztok és baloldó értelmiség egymás kezét fogó legvélhetőbb serege és ezek közt elsősorban a bányászok és ha kell, nem csak nyolcvan, de nyolcezer bányász is kész arra, hogy Gyarmatra tartson, ha kell fegyelmezett, de ha kell, ha a reakció nem nyugszik úttéren kész ökörel, vagy csákánnyal is.

A népbíróságról elvonuló fegyelmzett bányászcsapat szembe találkozott Szügyi Kovács László vissza kizsardásodott képviselővel, (majdnem képmutatót írtam, de úgy is helyes) és amint az elhaladt szófogatóval, tűntetett ellene. Mella lakodó reakciós ábrázatok küldték részvétpillantásaikat Kovács felé, és rosszaló homlokráncolásokat a bányászok címére. Feicsóválaszokat nem mertek megkockáztatni.

Jellemző a gyarmati hírkövésokra de még jobban az azt felvevő rétegekre, az a kérdés, amit egy asszony intézett hozzám egy üzletben:

A medvesaljai magyarokra is sor került

1947 január 28-án délután 4 órát írunk, mikor egy fegyveres határőrtil kísérvé jelennek meg a salgótarjáni rendőrségen CSINCSIK ANDRÁS volt főleki garádkodó.

A következőket mondta el kérszünkre:

A deportálástól való félelmemben menekültem át az anyaországba. A deportálást ezen a vidéken tornaljai járásban kezdtek meg, majd onnan birtelen Sajólenárdfalvára mentek. Később következtek: Gömörvidék, Csornateleke, Ainaóskő, Almágy, Óhast. Egyházasbást, Taiti és Vecseklő, innen elvitték az ősholdon aluiakat — férfiakat kb. 2 hete, egy igen érdekes módszerrel dogoztak. Példa a sok közül az ainaóskői eret, amelynek szerepője Ainaóskői István mondja el a következőket:

A falut körülfogták a csendőrök váratlanul és mikor körül volt zárva akkor kizsoltták a behívót és mindenkinél azonnal bekelet vagyonirozoi Rendszerint megőrtítik az a helyzet, hogy a felelőseket egészen távol a ferjétől kel bevonulni és így a család életet is felbomlasztják, így jart Ainaóskői is.

Ez az eljárás még csak aránylag nem is olyan „emberietlen” ahhoz vi-

— Igaz-e — kérdezte fontoskodva hogy azt a Dálnokit, aki ide szökött elfogták és most itélik el két évre?

Harsogó nevetésemre méltatlanokodva mondta:

— De pedig igaz, mert reggel ballottam a naccságtól.

Mig nekem visszaadtak a 10 forintoshól, elment a nő. Pedig szerettem volna megtudni: ki az a naccsága. De hiába mentem ki utána, már nem láttam.

Éppen akkor rohogott el a tarjáni bányászok két autója barátsá. Az együttérzők kalaplegetve bucsuztak, de sok komorképi, vesaltnad ég és szörmebunda nézett összezsorított foggal és gyűlölködő pillantással utánuk. Fuggertb Ferenc

A salgói szénhelyzet

Munkatársunk Salgóbanvára ment hogy érdeklődjön a mostanban oly sokat emlegetett szénállítási és minőségi nehézségekről. Az illetékesek az alábbi tájékoztatást adták:

A szén minősége tekintetében mindent elkövetünk, hogy megfélelő legyen. Munkahelyeken a szénválogatást, a meddőanyagot eltávolítjuk és a csilléket ellenőrzésben kidöntjük, megvizsgáljuk a pala meddődarabokat és ha ezeknek a suya 50 kg-on felül van, a csilléket törödjük.

De maga az acélgvár is válogatja a palát és a kiválogatott palát a napi termelésből rendszeresen evonja és így nagyon csodálkozunk, hogy a gyár kritikán alulnak nevezi a széntermelésünket. Az alsó pldból, amely palával és meddőanyaggal van bekezdve jobb minőségű szén nem tudunk adni, olyan példák, vagy munka helyünk pedig, amivel a szén minőségét feljavíthatjuk, amint már ninc.

Napi termelésünk allag 3400 q szén, ehbbi a mozdony és illemény-szén levonásával minden termelészet az Acélgvárnak szállítunk le. Fokozni a termelésünket csak úgy tudnánk, ha a gőzmozdonyinkat teljesen üzemképesre tehetnénk, ami azonban a mai anyagihiány miatt csak nehezen érhető el. Nem lehet ezt a munkások, vagy az üzemvezetőség hibáitól telróni. Ha elegendő üres csillével lesz

szonyítva, amit az elmúlt hét pénteken kezdtek meg Szlovák csendőrök a Medvesaljai falukban. Most már nem zárják le a falut, csak váratlanul megérkezik egy nagy teherautó, odaall az illető deportálásra szánt magyar baráthoz és már is hozzáfognak pakolni és ugyanakkor átadják a behívót is. A behívó alól csak azok mentesülnek akiknek 3 napostól fiatalabb gyermeke van és aki 3 napon belül gyermek születést vár.

Mint a fentiek alapján mi magyarok el tudjuk képzeelni, hogy mit kell egy felvidéki magyarnak átélnie és szenvednie csak azért, mert magyar. Hány és hány családot tesznek ököre tönkre és zavarják ki ősi házukból és fosztják meg az olyan nehezen egy életen át kuporgatott vagyonától. E rezátn nem hiszem, hogy volna valaki a világon aki helyesebb és mégis megteszik, mégiscsak folytatják, mert úgy látszik, hogy egy pár kilométeres szakarra még azt sem tudják, hogy mi az a demokrácia és meg mindig a régi reakciós csendőrszuronyos rendszert gyakorolják, talán azt hiszik, hogy be fog állni? Nem hiszük, egy percig sem mert nem fogja a világ nézni azt, hogy Európa közepében cupán egy ország legyen, ahol vissza akarják állítani a letűnt világot.

Követendő példa.

A MKP Balassagyarmat járási bizottsága elismerését és köszönetét fejezt ki Oman Lászlóné elvtársnőnek, aki mint infudatos bányász asszony Pusztakísér bányatelepen komunistá segíteni akarással gyűjtést indított s 91 forintot gyűjtött egy szegény család tetségélyezésére — Ezen segítyt Ispán András özevgye kapta aki két 70 éves öreg szülőjét és négy gyermekét tartja el, akik közül egy mankón járó 14 éves kislány.

Népi demokráciát akarunk

A Szovjet Magyar Művelődési Társaság

Salgótarjánban értékes műsor keretében közgyűlést tart az Acélgvári Övason Egyesület dísztermében 1947 február 6-án, este 7 órai kezdettel. A társaság t-gnit felkéri az elnökség, hogy a közgyűlésen és a műsoros esten teljes számban vegyenek részt. A műsoros estre minden érdeklődőt várunk.

Felbivás

A rendőrség tudomására jutott, hogy egy ismeretlen társaság bólapda rendszerre alapított körlevellel árasztja el az ország lakosságát. A körlevel oly értelmű felbivást tartalmaz, hogy a címzett a körlevel alapján feltüntetett 5 név közül első helyen álló részére bizonyos mennyiségű pénzösszeget, rendszerint 5 forintot kifizessen el és az első helyen álló nevet törölve az őt példányban lenassoendő körlevelnek a megmaradt 4 nevet eredeti sorrendben, saját nevet pedig első helyen ördöknek írja fel, az eként elkészített körlevelet ismerőse részére küldje meg. Ezen ingatlan anyagi haszon szerzes egyes do gozni nem akaró naplopó agyában született meg, gondolván arra hogy a becsületes munkában festileg és szellemileg fáradsz embeoretet könnyven rá tudják szedni 5 forintos kiadásra „egy” beígért nagyobb összeg fejében.

A rendőrség felbivja mindazok figyelmét, akiket fenti körlevellel tévedésbe akarnak ejteni — azonnal jelentést fel a rendőrségen, hogy ellenük család vétsége miatt eljárást indíthassunk.

Rendőrség

Statáriális tárgyalás Salgótarjánban

Városunk járásbírósági épületében tartották meg a második rögzítőülési bírósági tárgyalást nagy érdeklődés mellett. A v doltakat Balassagyarmatról hozták ide erős kísérettel, hogy itt mondion ítéletet felejték.

A v doltak padján Bocsó Jenő salgótarjáni lakos fegyverreljegetés és rablás, Antal Andras ugyancsak salgótarjáni lakos pedig rablás büntette miatt kerültek a rögzítőülési bíróság elé. A tárgyalás mindvégig bővekedett javalmakban.

Deuton 4 órakor került sor az ítéletbírálásra, amikor is Bocsó Jenő állásnokküli becsületesget el foggyig. lani fegyverre és tíz évi hivatalvesztésre, Antal Andras pedig 14 év fegyverre és 10 évi hivatalvesztésre ítélte a rögzítőülési bíróság.

A salgótarjáni nyomozó csoportnak közölnöd, hogy ilyen bravuros nyomozással lettek arto mat anná két közvesztelés utósa el.

Látogatás a Madisz megyei központj-n

Mint köz tudomásu a Madisz megyei központj-n a B-nyskapitanysagon székel egy 4x4 méteres kis szobában az is tel van buccorral Panaszkodnak hogy nincs szén, üzemeljük és idotomár semmiük, veiton miért nem támogatják a valala ok a demokráciának egyik alappi éret, miért nem törődnek az illussággal, azzal az illussággal, akikre legelőpen lehet ököket alapozni.

Ismerkedési est

A salgótarjáni acélgári Madisz alosztály január 25 én este, saját otthonában ismerkedési estét rendezett. Ez alkalommal a bányai salgót, üvegyári és gépgyári alosztályok jöttek össze és színiájszók több-ke több műsorszámmal járultak hozzá az acélgári szórakoztató műsoros est: fényének emeléséhez Pompás szindurabok, életképek, vidám és tanulságos jelenetek, villámtréfák, valamint énekszólók, magánjelenetek és ötletes táncszámok váltakoztak a két órás műsor keretében.

Mind ezek a számok azt mutatják, hogy az alosztályoknál komoly munka folyik a kultúra érdekében és igyekeznek nemcsak a könnyű, de a komolyabb és tudalmi társulási műsorszámokkal is emelni az ilyen esték sikerét.

A Kulturszövetség ösztönző szövegvel gratulál nekik ehhez a nagyon munkához.

Az est ünnept szónoka Kenéz Ferenc Madisz elnök volt, aki, mint mindig, ezúttal is lelkes tapsra ragadtatta szavai nyomán a nagyszámú hallgatóságot. A zongoránál Róder Alfréd acélgári ig. tanító tett ismét fanuságot tökéletes zenei tudásról és virtuóz játékról.

Laszló Gáza ötletes és színes konferansza jól elmulatatta a közönséget. Az est megrendezésének sikere Visnovszky László acélgári Madisz vezető érdeme. Ki fáradságot nem ismerve dolgozott a siker érdekében.

A vált elérték, mert közelébb került egymáshoz 5 alosztály lelkes magyar ifjúsága. kik törhetetlen erővel haladnak előre a kitűzött úton a szebb, boldogabb magyar jövő felé.

A fiatalok és hozzátartozók a késő esti órákig a legjobb hangulatban fölöttébb el a nagysikerű ismerkedési estet.

A földreform befejezéséről szóló törvény és az UFOSz

A nemzetgyűlés törvényjavaslatot fogadott el a földreform befejezése érdekében szükséges egyes intézkedésekről. A törvény életbelépésével megszűnnek a Községi Földigénylő bizottságok és a Megyei Földbirtokrendező Tanácsok. Hatáskörüket az illetékes Megyei Földhivatalok veszik át. Amely községekben a Földigénylő Bizottság megszűnik, ott az igazságügyi miniszter által kijelölt ítélőbíró készíti el a juttatási javaslatot és a felhasználási tervet. Ezek elkészítésénél meg kell hallgatni a Nemzeti Bizottságot és az Ujbirtokosok és Földhözjuttatottak Országos Szövetségének helyi szervezetét. Az igényjogosultság kérdésében a Megyei Földhivatal határoz. Az illetékes földművelésügyi tanács és az Ujbirtokosok és Földhözjuttatottak Országos Szövetségének helyi szervezete a földigénylők illetőleg a juttatottak érdekében a földbirtokrendező hatóságokhoz jogorvoslattal élhetnek. A volt tulajdonosok vagy más személyek részéről támasztott, a földreform lebonyolításával összefüggő bármely jogviszonyból eredő követelést a juttatottakkal, vagy az államkincstárral szemben bíról uton érvényesíteni nem lehet. A folyamatban lévő pereket és az ilyen követelések behajtása iránt elrendelt végrehajtási eljárást fel kell függeszteni. A sajtó ismertesse részletesen a törvényt. Nyugtassa meg a földhözjuttatottakat, hogy most már a volt birtokosok nem indíthatnak ellenük pert.

Fenti törvény elfogadásával az

UFOSz-t a kormány részéről is elismerték az ujbirtokosok érdekvédelmi szervéül.

E törvény mellett újabb és fontosabb jelentőséget ad az UFOSz-nak az a miniszteri rendelet, amely intézkedik a mezőgazdasági kamarák feloszlatásáról. A mezőgazdasági kamarák helyébe, mezőgazdasági tanácsok lépnek, amelyekben egy-egy taggal lesznek képviselve az UFOSz, a FÉKOSz és FOK. Ez a miniszteri rendelet fontos szerepet juttat az UFOSz-nak a termelési kérdésekben is.

A földreform befejezéséről szóló törvény és a fentemlített miniszteri rendelet fokozza az UFOSz az Ujbirtokosok érdekvédelmi szervéül és lehetővé teszi az UFOSz szélesebb körben és nagyobb iramban való szervezését. Lehetővé válik és szükséges, hogy az UFOSz képviselőket nyerjen a népi szervezetekben (NB. Termelési Bizottságok, stb.) és ezeken keresztül befolyást gyakorolhasson az uigazdák közvetlenül érdeklő kérdésekben, például a vetőmag és hitelelosztás kérdéseiben. Hatáskörrel felül lehet minden egyes ügyet és pártok ellen, amelyek vétenek az uigazdák érdekei ellen és akadályozzák az UFOSz munkáját.

Az UFOSz jelentőségét a kormány elismerte.

"Lovagias" eljárás az országuton

Január 25 én, szombaton a déli órákban Lefler Mihály Ferenctelepi kocsmáros lovas kocsin Verpelétről hozott. Jánosakna és Mátraszéle között egy hátról jövő stárijáni bérauto, amelynek vezetője berugott állapotban ült a volán mellett, annyira a boros kocsit mellé baltott, hogy a lovak megijedve az árokba mentek és ott felborultak. A ló hátáról lejött a bőr és a bor nagyrésze kifolyt.

A bérautós, annak dacára, hogy még hátra is nézett és láthatta, hogy a kocsi kerekei az égfele állott, nem hogy megállt volna és első segélytlen részesítette volna a súlyosan megsérült kocsist, hanem egyszerűen elhagyta, de a kocsiját vizválasztón felismerték.

Ehhez a szavakkal kifejezhető len eljárásához — azt hisszük — nem kell kommentár. Megjegyezzük azonban azt, hogy országunkban a háború nemcsak az épületeket tönkretette, hanem loállományunkat is. Figyelmeztetjük éppen ezért a "bérautós urat," hogy kevesebbet igyon, ha a volán mellett ül, mert esetleg a jogosítványába kerülhet az ilyen, vagy ehhez hasonló eset.

Vidéki beszámoló.

1947 január 26-án 18 órakor a Bocskariapüti Kömunisták Pártja vezet Rakonczai Sándor vendéglőjében jólsikerült táncmulatságot rendezett.

1947 január 26-án a Somoskői ujjfalusi Kömunisták Pártja szervezete szintén megrendezte az idei első farangi jelmezbáliját a Csikora fele vendéglőben. Ami várakozáson felül sikerült is.

A vidéki Madisz berkek sem voltak esemény hiányosak. Január 26-án a Mátraverebélyi MADISz műsoros estet rendezett, míg az etesi és albertaknai MADISz Karacskezőben rendezett szűp estet.

Salgótarjáni hírek:

Salgótarjában 1947 január 27-én tartották meg a vásártéren az országos állatvásárt. A vásárra szépséggel hajítottak fel szarvasmarhát, váltakozó árakon keltek el. Marhaból a felbozattal törhetőknek mondható a mostani helyzethez viszonyítva.

Szép eredménnyel felhajították még fel igalovakat, itt már a kereslet nagyobb volt. Sertést csak jóformán mutatónak hajították a vásárra.

28-án kedden tartották meg még az országos kirakodó vásárt is. A vásárra az ország több részéből teherautókon hoztak vegyes árut, de főleg ruhaneműt.

Salgótarján megyei város képviselőtestülete 1947 január 31-én a dorogi bányaszerecséltenség bozzátartozóinak megadta a város pénztárából 1000 Forintot kiutalni rendelt el.

Salgótarján város vezetősége a dorogi bányaszerecséltenség áldozatainak megsegítésére társadalmi gyűjtést szervez, melyre kérjük mindenki legmegegyezmény támogatását.

Párthírek

Január 28-án, kedden délután 3 órakor a selypi Kömunisták Part helyiségében a cukorgyári dolgozók értekezletet tartottak, melyen megjelent pártközlönség nélküli a gyár munkás-sága.

Szendri János, az üzemi bizottság elnöke megoyította az értekezletet és ismertette a nehéz gazdasági helyzetet majd kérte a jelenlevőket, hogy hallgassák meg a salgótarjáni szervezet titkárát Rusznyák Lajos elvtársat, akit felkért, hogy tartsa meg a beszámolóját.

Rusznyák elvtárs ismertette a belpolitikai helyzetet, majd felhívta a dolgozók figyelmét, hogy tegyenek felre minden személyeskedést, mert most van legfontosabb szükség a munkásegységre és barcolni kell együttesen az összeesküvők ellen. A hallgatóság nagy tetszéssel vette tudomásul és örömmel adott kifejezést, hogy a belügy miniszter elvtárs és társai ilyen bravuros munkát végeztek. A hallgatóság egy emberként halált követelt az összeesküvőkre.

Majd Bedő elvtárs a szirákai járás titkára felszólításában kérte, hogy a helyi szervezetek is tisztítsák meg sorukat a nem kívánatos elemektől.

Majd Szendi elvtárs megemlékezett arról, hogy a vas munkásokból lett a különböző országokban (Lengyelország, Jugoszlávia, Csehszlovákia) miniszterelnök Bulgária miniszterelnöke nyomdász, Majd az Internacionálé élénklésével az ülés véget ért.

Majd ugyanazon este 6 órakor a MKP Ióriczi i szervezete p rthelyiségében Pár Karolyné elvtársnő lelkes szavaival felhívta a Ióriczi asszonyokat a munkára Továbbá ismertette a MNSz értekes és hasznos munkáját, amit a nők szervezete terén végeznek.

Majd az ülés befejezése előtt Pála Karolyné és Rusznyák elvtársak átadták Kovács Mihály Erzsébet nevű leánya három ikergyermeke részére az MKP és a Nemzeti Segély ajándékát. Az MKP ól 28 d b. kü ömbözdő babakelengyét és 100 forint készpénzt, a Nemzeti Segélytől ruhaneműt, elémiszert és bebizert és bébitápszert.

A hallgatóság örömmel adott kifejezést ezért az adománnyért.

A végén felszólalók voltak Rusznyák Lajos salgótarjáni titkár és Bedő Gábor elvtársak.

Nyilatkozat.

Vendéglőmet magam vezetem. — Hraskó Kálmán közéleti ellenőrt sem magam, sem üzleti ügyeim ellátására nem bízom meg. Hatóságokkal és cégekkel kötöt bármilyen jogviszonyt rámpézve kötelezőnek nem ismerem el.

Meicher Mária, vendéglős.

SPORT

1947 jan 26-án d. e. 11 órakor az acélgári olvasóegylet nagytermében tartották meg barátságos visszavágó ökölvívó mérkőzéseket a SSE és a Balassagyarmati Kinizsi SE csapatai.

A mérkőzés helyén nagyszámú közönség jelent meg.

Eredmények:

Rigó SSE győzött Szalai B. Kinizsi ellen, Rikveisz SSE győzött Hazi B. Kinizsi SE ellen Kára II SSE győzött Kormos B. Kinizsi SE ellen kiütéssel, Kára I. SSE győzött Kukoly B. Kinizsi SE ellen kiütéssel, Balogh SSE Szuhánszky B. Kinizsi SE döntetlen Szalai SSE, Strohá B. Kinizsi SE döntetlen.

A mérkőzés végeredményképpen 14:2 arányban a SSE csapata nyerte.

Dicsőretet érdemel Balogh, Kára I, Kára II SSE, és Szuhánszky B. Kinizsi Mindvégig szórakoztató és izgalmas mérkőzés volt.

A mozi műsora.

3—4-én TITO NÉPE
5—6-án SZERENCSE FEL
7—9-én QADALKANAL
10—12-én ZENE VARÁZSA
13—16-án Parancsolj A Csillagoknak

Agrolux
gyertyámányok
a háziasszony JÓBARÁTAI
VILLÁMVEZŐ
180-Ft

helyi részlethez
Készpénz ellen kaphatók
a "Dioné" szervezetben
MINTATÉREK KISTÖRTÉREK
Kapható Salgótarjában:
Löwy Sándor vill. szaküzletben
Fő u/csa 96. sr.

Megjelent az "Élet és Tudomány"

új száma.

Főbb tartalma:

A medve és a hőmérő. — Mit mutat a vérkép. — A szív elektromos vizsgálata. — A föld arca (férképekkel) — A tarackbuz. — Utazás a harmadik dimenzióban. — Majd ha fagy. — Stb., stb.

Ára 60 fillér.

Ingyen mutatványszámot küld a kiadóhivatal:
Budapest, VII., Rakóczi-ut 54

Biztos jövedelmű szállítmányozási vállalatom kibővítéséhez társaság keresek, csak salgótarján vagy környéki lehet.
ARANY.

"MUNKÁS SZÓ"

demokratikus hetilap.

Felelős szerkesztő: dr. VASS GYULA

Felelős kiadó: HOVANECS BÉLA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-u. 45

Kéziratok erre a címre küldendők.

Postatakarék cikkezzám 19 718

Nyomatott Végli Kálmán könyvnyomdájában Salgótarján, Fő-utca 66.